

Етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору

Роман КІСІЛЬ¹ * <https://orcid.org/0009-0006-0194-3184>

УДК 911.3:39:316.7(477.85)

Іван ЗАХАРЧУК¹ <https://orcid.org/0009-0009-0327-9346>

ПОШУКОВА СТАТТЯ

¹Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
кафедра географії України та регіоналістики

*Листування – kisil.roman@chnu.edu.ua; zakharchuk.ivan@chnu.edu.ua

Ключові слова: етнокультурний потенціал, децентралізація, територіальні громади, післявоєнна відбудова України, перцепційна географія, етнофестиваль, Чернівецька область, Україна.

Анотація: У статті розглянуто етнокультурний потенціал Чернівецької області через призму перцепційно-географічного підходу, який дозволяє осмислити взаємозв'язок між культурними практиками, ментальними образами території та просторовою ідентичністю населення. Визначено, що етнокультурний простір області має поліетнічну характеристику, зумовлену історичною взаємодією українського, румунського, молдовського, єврейського, польського та німецького етносів. Здійснено аналіз соціокультурних чинників, що формують регіональний імідж та впливають на сприйняття Чернівецької області у свідомості мешканців і відвідувачів.

На основі методів перцепційного опитування, контент-аналізу медійних публікацій культурних подій, а саме фестивалів «Буковинська Маланка», «Вихід на полонину», «Захарецький ґарчик», «Середньовічний Хотин» та інших, визначено основні центри етнокультурної активності. Доведено, що культурні заходи виступають маркерами регіонального простору та чинниками формування позитивного іміджу області. Зроблено висновок, що підтримка етнокультурної активності населення є важливим напрямом регіональної політики, спрямованої на збереження поліетнічної ідентичності, підвищення туристичної привабливості та зміцнення економічної спроможності територіальних громад.

1. ВСТУП

Питання вивчення етнокультурного потенціалу Чернівецької області набуває особливої уваги в умовах сучасних суспільно-політичних трансформацій, євроінтеграційних процесів, а також посилення міжкультурних контактів. Досліджувана область завжди була простором перетину різних цивілізацій та багатьох культур, а її поліетнічний склад населення сприяв формуванню унікального культурного ландшафту, який вирізняє область серед інших регіонів України, як полікультурний регіон.

Слід підкреслити, що глобалізація та міграційні процеси спричиняють ризики нівелювання локальних ідентичностей, втрати традицій і етнокультурної спадщини. Саме

тому актуальним залишається завдання збереження, осмислення та ефективного використання етнокультурного потенціалу у стратегіях регіонального розвитку.

Питання вивчення етнокультурного потенціалу Чернівецької області набуває особливої уваги в умовах сучасних суспільно-політичних трансформацій, євроінтеграційних процесів, а також посилення міжкультурних контактів. Досліджувана область завжди була простором перетину різних цивілізацій та багатьох культур, а її поліетнічний склад населення сприяв формуванню унікального культурного ландшафту, який вирізняє область серед інших регіонів України, як полікультурний регіон.

Слід підкреслити, що глобалізація та міграційні процеси спричиняють ризики нівелювання локальних ідентичностей, втрати традицій і етнокультурної спадщини. Саме тому актуальним залишається завдання збереження, осмислення та ефективного використання етнокультурного потенціалу у стратегіях регіонального розвитку.

2. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Дослідження етнокультурного потенціалу Чернівецької області проведено в межах концепцій перцепційної географії, етнокультурної регіоналістики та географії культури. Такий міждисциплінарний підхід дозволив простежити взаємозв'язок між сприйняттям території населенням та формуванням регіональної ідентичності, а також визначити роль культурних практик у конструюванні позитивного іміджу регіону.

У процесі дослідження було використано як комплекс загальнонаукових, так і спеціальних методів, що забезпечили системний та багаторівневий аналіз. До загальнонаукових методів віднесено аналіз, синтез, класифікацію та узагальнення інформації. Конкретнонаукові методи включали перцепційне опитування, контент-аналіз медійних матеріалів, порівняльно-географічний аналіз етнокультурних ресурсів, а також методи соціологічного та статистичного аналізу, що дозволили встановити закономірності формування регіонального іміджу.

Соціологічне опитування проводилося у формі анкетування серед різних груп населення Чернівецької області та здобувачів освіти географічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти з метою виявлення особливостей сприйняття культурного простору, оцінки значущості етнокультурних заходів і визначення локальних центрів культурної активності. В опитуванні враховувалися такі параметри, як етнічне походження респондентів, вікові групи, рівень залученості до культурного життя регіону та оцінка впливу фестивалів на формування регіонального іміджу.

Метод контент-аналізу дозволив дослідити інформаційне поле етнокультурних подій, виявити ключові образи, символи та наративи, через які формуються перцепційні уявлення про Чернівецьку область та її історико-географічні землі. У роботі було проаналізовано медійні публікації, соціальні мережі та афіші фестивалів «Буковинська Маланка», «Вихід на полонину», «Захарецький гарчик», «Середньовічний Хотин» та інших локальних культурних заходів.

Під час дослідження здійснено комплексну обробку наукових джерел в галузі суспільної та культурної географії, зокрема праць таких українських вчених, як Влах М. та Гудзеляк І. (Влах, Гудзеляк 2019), Мезенцев К. (Мезенцев 2013) та Мезенцева Н. (Мезенцев, Мезенцева 2005; Мезенцев, Провотар 2007), Олійник Я., Гнатюк О. (Олійник, Гнатюк 2017), Джаман В., Костащук І. (Джаман, Костащук 2009), О. Гнатюк, А. Мельничук (Gnatiuk, Melnychuk 2019), а також зарубіжних науковців – Д. Косгроу (Cosgrove 1998), Д. Діксон, Дж. Джонс (Dixon, Jones 2004), Даунс, Д. Стя (Downs, Stea 1973), П. Гудл, Р. Вайт (Gould, White 1974), Г. Хокінс (Hawkins 2020), К. Лінч (Lynch 1960), П. Меррімен (Merriman 2012), Й.-ф. Туан (Tuan 1977), Б. Верлен (Werlen 2009) та багато інших, що дозволило інтегрувати теоретичні положення з емпіричними даними та забезпечити обґрунтованість висновків.

Р. Кісіль, І. Захарчук.

Етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору

Отримані результати дозволяють не лише простежити структуру та динаміку етнокультурного потенціалу Чернівецької області, але й визначити його роль у формуванні регіональної ідентичності, туристичної привабливості та стратегій розвитку місцевих громад.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Децентралізація в Україні створює потребу в комплексному дослідженні суспільного розвитку окремих громад – зокрема в економічній, соціальній, культурно-побутовій та туристично-рекреаційній площинах. Відповідно до [Закону України «Про засади державної регіональної політики»](#), поняття етнокультурного розвитку регіону як принципу регіонального розвитку означає «відродження етнічної самосвідомості та збереження духовної і матеріальної культури етносів, сприяння розвитку їхньої етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності» (ст. 3, п. 9). Етнокультурний потенціал окремого поселення чи громади, району або регіону – це важливий критерій для виявлення їх етнічної ідентичності, формування електоральної, лінгвістичної, конфесійної та ментальної свідомості, а також як основа для розвитку туризму.

Фестивалі відіграють роль не лише як віддзеркалення давніх та сучасних звичаїв, традицій, побуту та родинно-сімейних відносин, а й як маркери нинішнього стану етнічного й культурного розвитку громади, її самобутності. Залежно від масштабу фестивалі бувають місцевими, регіональними, національними чи міжнародними; за спеціалізацією – музичні, етномузичні, фольклорні, ремісничі, кінематографічні, книжкові, гастрономічні тощо; за віковим спрямуванням – дитячі (шкільні), студентські, молодіжні або змішані. Крім того, важливо відрізнити фестивалі за етнічним походженням, а саме: українські, румунські, молдавські, польські та інші. Існують також поліетнічні чи змішані фестивалі.

Чернівецька область відрізняється від інших областей України з огляду на її багатонаціональну культурну спадщину. За даними перепису 2001 року – зокрема за індексами етнічної різноманітності Б. Еккеля та Е. Пясецького – область класифікується як перехідна, що вказує на тенденцію поступового зміщення від поліетнічного до більш однорідного етнічного складу населення ([Джаман, Костащук 2009](#)). Однак, область ще тривалий час залишатиметься в цій категорії, тому вивчення фестивалів різних етнічних спільнот є надзвичайно важливим і актуальним. У Чернівецькій області, напевно, не знайдеться місяця, протягом якого б не відбувалося два-три або більше фестивалів. Календар цих заходів дуже насичений, а різноманітність подій така, що може зацікавити представників різних смаків та вікових груп. Далі ми розглянемо ті фестивалі, які збирають найбільшу кількість учасників і які проводяться вже щонайменше три роки поспіль.

Чернівецька область простягається вздовж державного кордону України з Румунією та Молдовою й охоплює землі двох історико-географічних регіонів – Північної Буковини та Північної Бессарабії. Вона також включає південно-західну частину історико-етнографічної Гуцульщини, яка належить до українських етнічних земель, та невелику частину румунської етнічної території – Герцаївський район. Область межує з історико-географічними українськими краями Галичиною і Поділлям, етнографічними Гуцульщиною й Покуттям, а також з етнічними румунськими і молдовськими землями. До того ж, на території сусідньої Румунії, зокрема в повіті Сучава, знаходяться українські етнічні поселення з компактним проживанням. Однією з особливостей прикордонних зон між Україною та Румунією чи Молдовою є наявність у кожній стороні поселень представників іншої етнічної групи – тобто, як на українській території, так і на румунській чи молдовській живуть етнічні сусіди ([Джаман, Костащук 2009](#)).

У рамках перцепційної географії, що вивчає суспільне сприйняття територій, культурні явища відіграють важливу роль у формуванні «ментальної карти» регіону. Як зазначає К. Мезенцев та Н. Мезенцева ([Мезенцев, Мезенцева 2005](#)), саме перцепційно-географічні дослідження дозволяють виявити ментальні особливості сприйняття населенням територіального устрою, особливо в

поліетнічних регіонах на кшталт етноконтактної Чернівецької області.

Етнокультурні фестивалі, свята та концерти в цьому краї не лише відображають багато національний склад населення, а й стають індикаторами етнокультурного потенціалу спільнот та важливим чинником розвитку територій. Різноманітність таких подій на Буковині підкреслює поліетнічність її населення та самобутність матеріальної й духовної культури краю. Збереження й популяризація етнічних традицій через фестивалі має не тільки науково-культурне, а й прикладне значення, так як вони слугують популяризації автентичності регіону та його промоції на широкий загал. Це усвідомлюють і місцеві органи влади – у Стратегії розвитку Чернівецької області до 2027 р. прямо передбачено підтримку фестивалів як шлях посилення туристичної конкурентоспроможності регіону ([Чернівецька обласна державна адміністрація. Стратегія... 2020](#)). Отже, соціальні впливи (зокрема, культурна політика та грантові програми) сприяють тому, що традиційні заходи перетворюються на інструменти формування образу території та консолідації регіональної ідентичності. Водночас самі ці заходи нерідко формуються під впливом усталених стереотипів про край і його населення, а відтак можуть як підсилювати, так і коригувати такі стереотипи в масовій свідомості.

Фестивалі виступають як маркери простору і ідентичності будь якої території. Так Гуцульщина, як історико-етнографічна земля, що сформувалася в гірській частині області, підкреслює, як етнографічні свята формують сприйняття геопростору. Щорічний фестиваль «Вихід на полонину» («Полонинська ватра») у Путилі – традиційне гуцульське свято проводів вівчарів на високогірні пасовища. Це яскраве дійство з обранням ватага (головного вівчаря) та запаленням святкової ватри символічно окреслює «ментальні межі» Гуцульщини, відтворюючи просторовий цикл життя горян (зимівлі в долинах та літування на полонинах) у формі культурного ритуалу. Інший приклад – фестиваль-ярмарок «Захарецький ґарчик» у селі Підзахаричі, названий на честь традиційної дерев'яної посудини для гуслянки. Цей локальний гастрономічно-фольклорний захід популяризує автентичну кухню (гуслянку, бринзу тощо) і ремесла, слугуючи водночас площадкою для збереження говірки та обрядів малих гірських громад. Подібні події формують впізнаваний образ гуцульського краю – як місця гастрономічного й етнічного туризму де в уяві відвідувачів домінують картини вівчарів, трембіт, барвистого народного вбрання та неповторної атмосфери Карпат.

Таке романтизоване сприйняття, хоча частково стереотипне, сприяє туристичному бренду ([Олійник, Гнатюк 2017](#)). Для прикладу, гастрономічні фестивалі на кшталт гуцульського свята бринзи ваблять тисячі гостей, зміцнюючи асоціацію території з автентичністю і природною самобутністю. Водночас науковці наголошують, що збереження цих етнокультурних традицій є запорукою сталого розвитку гірського регіону, адже через них локальна спільнота усвідомлює свою унікальність та межі власного культурного простору.

У поліетнічних етноконтактних зонах фестивалі виступають «маркерами» території, дозволяючи ідентифікувати її на ментальній мапі країни ([Джаман, Костащук 2009](#)). Гуцульські свята тим самим слугують своєрідними точками згущення культурного ландшафту, а саме вони окреслюють у свідомості межі гуцульського світу, відмінного від сусідніх етнографічних зон. «Маланка» і мультикультурні впливи – це перш за все простір спільного святкування. Важливим етнокультурним феноменом Чернівецької області, що пронизує різні субрегіони, є традиція маланкування. «Буковинська Маланка» – зимовий карнавально-обрядовий фестиваль, який від 2011 р. набув організованої форми у вигляді міського дійства «Маланка-Фест» у Чернівцях. Цей міжнародний етнофольклорний фестиваль щороку 15 січня збирає колективи маланкарів з усього краю, а подекуди і з-за кордону (Румунія, Молдова, Польща та ін.). У окремі роки аудиторія сягала 30 тисяч глядачів, що зробило його наймасовішим культурним заходом області. Маланка стала справжнім символом полікультурної Буковини, тому що в регіоні склалися різні «школи» цього обряду – Вашківецька переберія, Красноільська маланка (з оригінальними солом'яними костюмами),

Р. Кісіль, І. Захарчук.

Етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору

Бессарабська маланка на Сокирянщині, маланка в румуномовному селі Горбово тощо. Кожна з них має свої локальні особливості і колорит, відбиваючи історичні впливи та етнічний склад відповідних громад (приміром, у Горбові святкування проводять 1 січня за юліанським календарем, що пов'язано з румунськими церковними традиціями краю). Таким чином, через мережу маланкарських осередків вибудовується ментальна карта внутрішньої буковинської геокультури. Буковина постає як конгломерат яскравих «маланкових» зон, кожна з яких додає штрихів до загального образу регіону. Спільне для всіх маланкування – карнавальна стихія перевтілення та гумору – виконує важливу соціальну функцію, яке створює спільний геопростір святкової комунікації між різними етногрупами, знижує соціальну напругу шляхом осміяння стереотипів і актуальних проблем, водночас об'єднуючи мешканців краю в єдине символічне ціле, спільне святкування та відчуття єдиного цілого. Переберія (маскарад) дозволяє представникам різних громад Буковини самовиразитися у творчій формі, взаємно пізнати культурні коди одне одного та вибудувати мости порозуміння. Наприклад, на «Маланка-Фест» українські, румунські, молдовські гурти виступають поруч, демонструючи, що традиція святкування Старого Нового року є спільною цінністю, попри етнічні відмінності. У цьому сенсі маланкові заходи формують поліфонічну регіональну ідентичність, тому багатоетнічна Буковина сприймається як край веселих карнавалів, де взаємодіють різні культури, створюючи єдине символічне поле.

До подібних об'єднавчих культурних подій можна віднести і сучасні музичні фестивалі на зразок «Червоної рути» – легендарного пісенного форуму, започаткованого у Чернівцях. Хоча «Червона рута» зорієнтована переважно на українську сучасну пісню, участь у ній беруть також представники румунської та молдавської громад, а сам бренд фестивалю міцно асоціюється з Чернівецьким краєм. Це додатково підсилює позитивний образ області на загальнонаціональному рівні, актуалізуючи її як колыску відомих митців і як осередок креативного культурного життя.

Північна частина Чернівецької області – історична Хотинщина – має відмінний, проте не менш цікавий спектр перцепційних образів простору. Центральним вираженням якого є виділення локальної ідентичності тут виступає Хотинська фортеця, навколо якої вибудовано чимало культурних ініціатив. Щороку на травневі свята біля мурів фортеці відбувається міжнародний фестиваль середньовічної реконструкції «Середньовічний Хотин», що збирає учасників з України, Польщі, Молдови, Румунії та інших країн. Рицарські поєдинки, історичні табори та ярмарки ремесел відтворюють багатонаціональну середньовічну спадщину Північної Буковини, формуючи уявлення про Хотинщину як про «землю фортець і битв». Цей образ, пов'язаний зі славетною перемогою під Хотином 1621 р. та козацькими легендами, глибоко вкорінений у колективній пам'яті й підтримується через регулярні історичні шоу. Водночас сучасна Хотинщина інтегрує й інші культурні впливи, демонструючи динамічність просторового сприйняття.

Примітно, що у містах і містечках краю проводяться фестивалі і ярмарки, запозичені з інших культурних традицій. Так, у Чернівцях відбувся «Пивфест» за мотивами баварського Октоберфесту, де гостей частували різними сортами пива, звучала народна баварська музика і танці. Організатори наголошували, що подібні заходи підвищують туристичну привабливість і інтерес до міста з боку гостей з інших регіонів та з-за кордону. Подібні європеїзовані розваги проникають і в менші населені пункти області, розширюючи культурний ландшафт. Там поряд з традиційними ярмарками можна зустріти фестивалі крафтового пива, вуличної їжі чи сучасної музики. Це свідчить про особливість етнокультурного сприйняття Хотинщини – з одного боку, вона сприймається крізь призму історичної пам'яті (фортеця, козацька слава), з іншого – як частина відкритого глобалізованого простору, що переймає світові тенденції дозвілля.

Слід зауважити, що туристичний бренд території формується на перетині автохтонних та запозичених елементів (Влах, Гудзеляк 2019). Якщо фортеця слугує «образотворчим

ядром» (символом краю), то фестивалі – і середньовічні, і сучасні – забезпечують живу комунікацію цього образу з аудиторією, що і є особистісною перцепцією регіону в уявленні людини. Вони наповнюють геопростір соціальними сенсами, тому що для мешканців Хотинщини – це привід пишатися своїм краєм, для відвідувачів – маркер гостинності й культурного багатства.

У підсумку етнокультурне сприйняття простору Чернівецької області постає як складний синтез історичних наративів, фольклорних традицій та новітніх культурних практик. Через дослідження ментальних меж та образів, що виникають під впливом фестивалів, свят і соціокультурних ініціатив, ми краще розуміємо, як територія перетворюється на «місце» – тобто на простір, наділений особливим значенням у колективній свідомості. Культурні події Чернівецької області, від гуцульських полонинських ватер до фортифікаційних шоу на Дністрі, виступають своєрідними каталізаторами цього процесу, формуючи впізнаваний образ регіону та зміцнюючи почуття локальної належності у його мешканців.

Нами було проведено опитування населення різних вікових категорій, а також студентів географічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (всього 182 респонденти), яке передбачало виявлення перцепційно-географічного сприйняття Гуцульщини, Північної Буковини та Північної Бессарабії. Результати опитування показані в таблиці 1.

Таблиця 1 Результати соціологічного опитування населення перцепційно-географічного сприйняття історико-географічних лемель Чернівецької області

Історико-етнографічна область Гуцульщина	Історико-географічний край Північна Буковина	Історико-географічний край Північна Бессарабія
		
3,6 %	12,7 %	82,3 %
		
8,4 %	10,5 %	6,7 %
		

Р. Кісіль, І. Захарчук.

Етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору

87,1 %	23,2 %	3,2 %
		
0,9 %	53,6 %	7,8 %

Встановлено, що із подіями та святами респондентам важко становлювати асоціацію із певними територіями. Більше вони асоціюють з історико-культурними об'єктами та ремеслами та традиційною їжею. Тільки 53,6% опитаних вказали, що Красноільська та Вашківецька маланки – це бренд Північної Буковини. Проте 82,3% респондентів вірно зазначили, що фестиваль середньовічних битв – це Північна Бессарабія. Найбільше опитаних, а саме 87,1% вірно зазначили, що фестиваль «Вихід на полонину» є традиційним святом Гуцульщини. Це пояснюємо тим, що не всі знають те, що в Чернівецькій області є такі історико-географічні землі.

4. ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження встановлено, що етнокультурний потенціал Чернівецької області є унікальним соціокультурним явищем, сформованим унаслідок багатовікової взаємодії різних етнічних груп населення, культур і традицій, що зумовлено поліетнічною характеристикою регіону. *Перцепційно-географічний підхід* дозволив не лише ідентифікувати просторові прояви цього потенціалу, а й осмислити ментальні образи території, через які формується регіональна ідентичність населення.

В умовах децентралізації саме культурні практики, передусім фестивалі, виступають ключовими індикаторами локальної ідентичності та чинниками зростання туристичної привабливості територіальних громад. Такі події, як «Буковинська Маланка», «Вихід на полонину», «Захарецький ґарчик», «Середньовічний Хотин» та багато інших, стали символами історико-географічних земель – Гуцульщини, Північної Буковини та Північної Бессарабії, відображаючи особливості їхнього етнокультурного профілю.

Результати соціологічного опитування свідчать, що населення Чернівецької області не завжди чітко співвідносить культурні події з певними територіями, проте більшість респондентів ідентифікує їх із традиційними етнокультурними ознаками – ремеслами, народними звичаями, гастрономією, фольклором. Це підтверджує формування в масовій свідомості цілісного образу регіону через систему матеріальних і символічних маркерів культури.

Етнокультурний простір Чернівецької області функціонує як поліетнічна система взаємодії українських, румунських, молдовських, польських, єврейських і німецьких традицій. Саме ця багатонаціональність формує унікальну ментальну карту регіону, де кожна історико-етногеографічна зона посідає власну культурну нішу та систему цінностей. Фестивалі та культурні події регіону відіграють роль соціальних інтеграторів, утверджуючи принципи толерантності, міжкультурного діалогу та взаєморозуміння. Вони формують позитивний імідж Чернівецької області як території культурного розмаїття й гармонійного співіснування різних етносів, сприяючи зміцненню регіональної ідентичності.

Підтверджено, що етнокультурна активність населення є потужним ресурсом економічного розвитку. Вона сприяє розвитку подієвого туризму, збереженню традиційних ремесел, створенню регіональних брендів і формуванню конкурентних переваг у контексті європейської інтеграції.

Р. Кісіль, І. Захарчук.

Етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору

Варто посилити державну та регіональну підтримку етнокультурних ініціатив, розвивати туристичну інфраструктуру навколо культурних подій, створити базу даних етнофестивалів та запровадити моніторинг їхнього впливу на регіональну ідентичність. Це сприятиме підвищенню міжнародного іміджу Чернівецької області та її інтеграції в культурний простір Європи.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору є вагомим чинником сталого розвитку, формування позитивного бренду регіону та консолідації поліетнічного населення на основі спільних культурних цінностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Влах, М., Гудзеляк, І.** (2019) Перцепційний підхід у суспільно-географічних дослідженнях міського простору (на матеріалах Львова). Економічна та соціальна географія. №82. 50-56. [Vlakh, M., Hudzeliak, I. (2019) Pertsepsiyni pidkhd u suspilno-heohrafichnykh doslidzhenniakh miskoho prostoru (na materialakh Lvova). Ekonomichna ta sotsialna heohrafiia. №82. 50-56]
2. **Джаман, В.О., Костащук, І.І.** (2009). Національна структура населення етноконтактних зон : монографія. Чернівці : ЧНУ. 288. [Dzhaman, V.O., Kostashchuk, I.I. (2009). Natsionalna struktura naselennia etnokontaktnykh zon : monohrafiia. Chernivtsi : ChNU. 288]
3. **Мезенцев, К.В.** (2013). Тренди розвитку міських поселень в Україні: стійкі та вразливі міста. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Географія. Вип.1(61). 31-36. [Mezentsev, K.V. (2013). Trendy rozvytku miskyykh poselen v Ukraini: stiiki ta vrazlyvi mista. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Heohrafiia. Vyp.1(61). 31-36]
4. **Мезенцев, К.В., Мезенцева, Н.І.** (2005). Перцепційні портрети регіонів України. Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення.3б. наук. праць. Херсон. 208-213. [Mezentsev, K.V., Mezentseva, N.I. (2005). Pertsepsiini portrety rehioniv Ukrainy. Rehionalni problemy Ukrainy: heohrafichnyi analiz ta poshuk shliakhiv vyrishennia.Zb. nauk. prats. Kherson. 208-213]
5. **Мезенцев, К.В., Провотар, Н.І.** (2007). Роль території у самоідентифікації населення. Економічна та соціальна географія. Вип. 57. 67-71. [Mezentsev, K.V., Provotar, N.I. (2007). Rol terytorii u samoidentyfikatsii naselennia. Ekonomichna ta sotsialna heohrafiia. Vyp. 57. 67-71]
6. **Олійник, Я., Гнатюк, О.** (2017). Територіальна ідентичність населення Подільського регіону : монографія. Київ : ВПЦ «Київський університет». [Oliinyk, Ya., Hnatiuk, O. (2017). Terytorialna identychnist naselennia Podilskoho rehionu : monohrafiia. Kyiv : VPTs «Kyivskyi universytet»]
7. **Cosgrove, D.E.** (1998). Social formation and symbolic landscape. Madison, Wis: University of Wisconsin Press, 293.
8. **Dixon, D.P., Jones, J.P.** (2004). Feminist Geographies of Difference, Relation, and Construction. Approaches to Human Geography. 1 Oliver's Yard, 55 City Road, London EC1Y1SP United Kingdom, 42-56.
9. **Downs, R. M., Stea, D.** (1973). Image and Environment: Cognitive Mapping and Spatial Behavior. Chicago: Aldine Publishing Company, 439.
10. **Gnatiuk, O., Melnychuk, A.** (2019). Identities with historical regions – are they adapting to modern administrative division? The case of Ukraine. European Spatial Research and Policy. 2019. Vol. 26 (1), 175-194.
11. **Gould, P., White, R.** (1974). Mental maps. London: Routledge, 170 c.
16. **Hawkins, H.** (2020). Geography, art, research: artistic research in the GeoHumanities. 1st ed. London: Routledge, 266.
12. **Lynch, K.** (1960). The image of the city. Cambridge, MA: MIT Press, 194.
13. **Merriman, P.** (2012). Mobility, Space and Culture. London: Routledge, 224.
14. **Tuan, Y.-f.** (1977). Space and place: The perspective of experience. Minneapolis : University of Minnesota Press, 235.
15. **Werlen, B.** (2009). Society, Action and Space: An Alternative Human Geography. London: Routledge, 249.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

16. Закон України «Про засади державної регіональної політики». [Law of Ukraine "On the Principles of State Regional Policy"]. [Джерело](#).
17. Чернівецька обласна державна адміністрація. (2020). *Стратегія розвитку Чернівецької області на період до 2027 року*. Чернівці: ЧОДА. [Chernivetska oblasna derzhavna administratsiia. (2020). Stratehiia rozvytku Chernivetskoï oblasti na period do 2027 roku. Chernivtsi: ChODA]. [Джерело](#)

Р. Кісіль, І. Захарчук.

Етнокультурний потенціал Чернівецької області в перцепційному вимірі її геопростору

R. Kisil, I. Zakharchuk

**Ethnocultural Potential of the Chernivtsi Region in the Perceptual
Dimension of Its Geospace**

Keywords: ethnocultural potential, decentralization, territorial communities, post-war reconstruction of Ukraine, perceptual geography, ethnofestival, Chernivtsi region, Ukraine.

Abstract: This article examines the ethnocultural potential of the Chernivtsi region through the lens of a perception-geographical approach, which enables a comprehensive understanding of the relationship between cultural practices, mental images of the territory, and the spatial identity of the population. It is determined that the ethnocultural space of the region has a multiethnic character, shaped by the historical interaction of Ukrainian, Romanian, Moldovan, Jewish, Polish, and German ethnic groups. The study analyzes sociocultural factors that shape the regional image and influence the perception of the Chernivtsi region among residents and visitors.

Based on methods such as perception surveys and content analysis of media publications covering cultural events, including the "Bukovynian Malanka," "Hike to the Polonyna," "Zakharetskyi Harchyk," "Medieval Khotyn" festivals, and others, the main centers of ethnocultural activity were identified. It was demonstrated that cultural events act as markers of regional space and as factors in shaping a positive image of the region.

The study concludes that supporting the ethnocultural activity of the population is an important direction of regional policy aimed at preserving multiethnic identity, enhancing tourist attractiveness, and strengthening the economic capacity of local communities.

The research emphasizes methodological innovation associated with the application of the perception-geographical approach to the analysis of ethnocultural resources, allowing the integration of quantitative and qualitative data on territorial perceptions by residents and tourists. The use of multidisciplinary methods, such as media content analysis and sociological surveys, provides a deeper understanding of the mechanisms shaping cultural identity and regional reputation.

Particular attention is paid to the socio-economic effects of activating ethnocultural life, including increasing tourist attractiveness, developing local communities, and strengthening social cohesion. The study demonstrates the interconnection between cultural practices and the economic potential of the region, which is crucial for the development of sustainable development strategies.

The scientific contribution of the article lies in the systematization and mapping of the ethnocultural resources of the Chernivtsi region, the identification of their role in shaping the regional image, and the development of recommendations for integrating cultural potential into regional policy. The research provides practical tools for evaluating the effectiveness of cultural initiatives and lays the foundation for further scientific studies in the field of socio-cultural geography.